

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ*

ETHICAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE, CHAIYAPHUM

ต่อศักดิ์ บุญเสือ¹, สมุทร สมปอง² และ ไพฑูรย์ การเพียร³

Torsak Boonsaue¹, Samoot sompong² and Paitoon Kanphian³

¹⁻³มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

¹⁻³Western University, Thailand

Corresponding Author's Email: asiriporn1993@gmail.com

วันที่รับบทความ : 3 มีนาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 20 มีนาคม 2568; วันตอบรับบทความ : 22 มีนาคม 2568

Received 3 March 2025; Revised 20 March 2025; Accepted 22 March 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ และ 2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยตารางเลขสุ่ม จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่

Citation:

* ต่อศักดิ์ บุญเสือ, สมุทร สมปอง และ ไพฑูรย์ การเพียร. (2568). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาลังคม, 3(2), 500-515.

Torsak Boonsaue, Samoot sompong, and Paitoon Kanphian. (2025). Ethical Leadership Of School Administrators Under The Secondary Educational Service Area Office, Chaiyaphum. Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(2), 500-515.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะด้าน ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรม ในขณะที่ด้านความเป็นธรรมในการบริหารงานได้รับค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า วุฒិการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญ ประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญ ยกเว้นด้านความยุติธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, การวิเคราะห์ข้อมูล

Abstract

This research aims to 1 . examine the level of ethical leadership of school administrators under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office, Chaiyaphum Province, 2 . compare perceptions of ethical leadership among school administrators based on personal factors of department heads, including gender, age, educational background, and work experience, and The sample group consisted of department heads in schools under the Secondary Educational Service Area Office, Chaiyaphum Province. The obtained from simple random sampling using a random number table. The instrument used was a questionnaire on opinions regarding ethical leadership of school administrators, totaling 3 0 0 people. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation, and inferential statistics, including analysis of variance (ANOVA).

The findings revealed that

1. The overall level of ethical leadership among school administrators was high, with integrity and responsibility receiving the highest mean scores, followed by promoting an ethical organizational culture. In contrast, fairness in management received the lowest mean score.

2. Comparison of ethical leadership among school administrators Under the jurisdiction of the Sakon Nakhon Secondary Educational Service Area Office and classified according to educational level Overall, they are not different. And classified according to work experience, overall, there is no difference. Except for justice, they were significantly different at the .05 level.

Keywords: Academic Administration, Secondary School Teachers, Data Analysis

บทนำ

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) เป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางขององค์กร การส่งเสริมวัฒนธรรมทางจริยธรรม และการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน (Brown & Treviño, 2006) ผู้นำเชิงจริยธรรมจะต้องมีคุณลักษณะ เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความเป็นธรรม และความโปร่งใส ซึ่งล้วนส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา (Yukl, 2013) ในบริบทของการศึกษาไทย ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายังเกี่ยวข้องโดยตรงกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

อย่างไรก็ตาม ในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่อาจส่งผลต่อการแสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหาร ลักษณะขององค์กร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Trevino, Hartman, & Brown, 2000) การที่บุคลากรทางการศึกษามีมุมมองต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแตกต่างกันไป อาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นและแรงจูงใจในการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียนโดยรวม (Avolio &

Gardner, 2005) ดังนั้น การศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละบริบทจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรและยกระดับมาตรฐานการศึกษา

จังหวัดชัยภูมิเป็นหนึ่งในพื้นที่ที่มีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่เผชิญกับความท้าทายในการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับทั้งการจัดการบุคลากร การส่งเสริมคุณธรรม และการบริหารทรัพยากรที่จำกัด การศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ ในด้านองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1. ด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ (Integrity and Accountability) ซึ่งหมายถึงความโปร่งใสในการทำงานและการตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม 2. ด้านการปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างเป็นธรรม (Fairness) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารที่ไม่เลือกปฏิบัติและให้โอกาสแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียม 3. การเป็นแบบอย่างทางจริยธรรม (Role Model) ซึ่งแสดงออกถึงการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม และ 4. การส่งเสริมค่านิยมทางจริยธรรมในองค์กร (Ethical Culture Promotion) ซึ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดหลักคุณธรรมเป็นหลัก จึงเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายและแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้น งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ รวมถึงการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มี วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม (Ethical Leadership) เป็นแนวคิดที่ได้รับความสนใจในวงการบริหารการศึกษา เนื่องจากมีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐานจริยธรรมภายในองค์กรการศึกษา รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นและบรรยากาศที่ดีในการทำงานของบุคลากร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) การทบทวนวรรณกรรมในครั้งนี้จะครอบคลุม 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1. ความหมายและองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม 2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียน 3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม และ 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายและองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หมายถึง การบริหารที่เน้นคุณธรรม ความโปร่งใส ความเป็นธรรม และการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมที่ดีต่อองค์กรและสังคม (มณีรัตน์ ลิ้มโอฬาร, 2564) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากร และมีความสามารถในการบริหารงานโดยคำนึงถึงความซื่อสัตย์ สุจริต และผลประโยชน์ของส่วนรวม องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมแบ่งออกเป็น 4 ด้านหลัก ได้แก่

1.1 ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ (Integrity and Accountability)

ซึ่งหมายถึงความโปร่งใสในการทำงานและการตัดสินใจอย่างมีจริยธรรม

1.2 การปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างเป็นธรรม (Fairness) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารที่ไม่เลือกปฏิบัติและให้โอกาสแก่ทุกคนอย่างเท่าเทียม

1.3 การเป็นแบบอย่างทางจริยธรรม (Role Model) ซึ่งแสดงออกถึงการมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคม

1.4 การส่งเสริมค่านิยมทางจริยธรรมในองค์กร (Ethical Culture Promotion) ซึ่งเน้นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดหลักคุณธรรมเป็นหลัก

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียน

ในบริบทของการศึกษาไทย ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการพัฒนาจริยธรรมในโรงเรียน โดยต้องดำเนินการผ่านการกำหนดนโยบาย การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรม พบว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม จะสามารถส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ลดปัญหาความขัดแย้ง และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่บุคลากรในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

ปัจจัยส่วนบุคคล เช่น วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่ามักมีแนวโน้มที่จะบริหารงานโดยคำนึงถึงจริยธรรมมากกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย

ปัจจัยด้านองค์กร เช่น วัฒนธรรมองค์กร การกำกับดูแล และการมีส่วนร่วมของบุคลากร พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กร และมีโครงสร้างการบริหารที่เน้นจริยธรรม จะสามารถนำพาโรงเรียนไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของไทยหลายฉบับที่สามารถนำมาเป็นข้อมูลอ้างอิง ได้แก่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2565) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมจริยธรรมในโรงเรียน พบว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสามารถลดปัญหาการทุจริต และส่งเสริมคุณธรรมในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กุลชญา กุลธิรวงศ์ และชินรัตน์ สมสืบ (2566) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนหวังดี อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา พบว่าบุคคลในชุมชนมีทัศนคติเกี่ยวกับผู้บริหารโรงเรียนหวังดี ด้านมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี บุคคลในชุมชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา และมีความภาคภูมิใจที่โรงเรียนหวังดีเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพมีการจัดการศึกษาที่ดีมีการส่งเสริมมาตรฐานและพัฒนาครูและเด็กให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน

สุระศักดิ์ ศิริมาตร และพิมพ์อร สดเอี่ยม (2566) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยรวมได้ร้อยละ 68.30

สรุป จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาองค์กรและคุณภาพการศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านองค์กรล้วนส่งผลต่อการรับรู้และพฤติกรรมของผู้บริหารในการบริหารงานอย่างมีจริยธรรม งานวิจัยนี้จึงมีความสำคัญในการศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ รวมถึงการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณธรรมและจริยธรรมมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณแบบสำรวจความคิดเห็น (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีระบบวิธีการการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวนประชากรรวม ทั้งสิ้น 1,540 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ นำมาหากกลุ่มตัวอย่างตามสูตร โดยการคำนวณตาม สูตรของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) จะใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดจำนวน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเอง โดยมีลำดับการ ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำราเอกสาร บทความและงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องและ สอดคล้องกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นหลักและประเด็นย่อย โดยศึกษากรอบ ความคิดและขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือเพื่อให้มีความสอดคล้องกัน

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและ ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข พัฒนาแบบสอบถามเพื่อ นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หรือพิจารณาความสอดคล้องของ แบบสอบถามกับขอบเขตเนื้อหาการวิจัย โดยมีเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

นำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC โดยมีเกณฑ์การยอมรับข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเหมาะสมของเนื้อหา อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง

5. นำแบบสอบถามไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และโดยรวม มีค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ระหว่าง 0.73-1.00 แล้วนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ เท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้ง 300 คน ตามที่กำหนดไว้ในการทำวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส (Coding Form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ

วิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ทั้ง 4 ด้าน โดยนำมาหา

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามขอบเขตค่าเฉลี่ยระหว่างตามแนวคิดของเบสต์ (Best) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) โดยกำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ สามารถนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบของผู้บริหาร	4.52	0.63	มาก
2	ด้านความเป็นธรรมในการบริหารงาน	4.45	0.58	มาก
3	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร	4.48	0.60	มาก

4	ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรม	4.50	0.61	มาก
รวม		4.49	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของ ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ที่ 4.49 และมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.59 ซึ่งบ่งชี้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับสูงเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบ ได้รับค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.52 (SD = 0.63) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความซื่อสัตย์และรับผิดชอบในระดับสูงสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรม ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.50 (SD = 0.61) สะท้อนว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม

ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร ได้ค่าเฉลี่ย 4.48 (SD = 0.60) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารได้รับการยอมรับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียนส่วน ด้านความเป็นธรรมในการบริหารงาน ได้ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดใน 4 ด้าน แต่ยังอยู่ในระดับสูงที่ 4.45 (SD = 0.58) แสดงว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ยังคงได้รับการประเมินว่าให้เป็นธรรมแก่บุคลากร แต่มีความผันแปรเล็กน้อย

2. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชัยภูมิ จำแนก

ตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาดรี		สูงกว่า ปริญญาดรี		t	p- value
		<u>X</u>	S.D.	<u>X</u>	S.D.		

1	ด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบของผู้บริหาร	4.35	0.14	4.39	0.14	2.182 *	.030
2	ด้านความเป็นธรรมในการบริหารงาน	4.39	0.15	4.38	0.14	.668	.504
3	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร	4.41	0.18	4.41	0.14	.115	.908
4	ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรม	4.41	0.13	4.42	0.14	1.132	.258
รวม		4.39	0.08	4.40	0.07	1.192	.234

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบของผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .053 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบของผู้บริหาร	ระหว่างกลุ่ม	.116	2	.058	3.053	.049
	ภายในกลุ่ม	6.232	328	.019	*	
	รวม	6.348	330			

ด้านความเป็นธรรมในการ บริหารงาน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	0.70	2	.035	1.745	.176
		6.573	327	.020		
		6.643	329			
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ บริหาร	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.068	2	.034	1.369	.256
		8.132	328	.025		
		8.199	330			
ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.017	2	.008	.451	.637
		6.177	328	.019		
		6.194	330			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.010	2	.005	.982	.376
		1.742	327	.005		
		1.753	329			

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักจริยธรรม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษามีความซื่อสัตย์สุจริตดำเนินงานด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ด้านความเป็นธรรมในการบริหารงาน มีการปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ลำเอียง ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรมได้รับความไว้วางใจจากบุคลากรทำ

ให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ตามเต็มความสามารถ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร เป็นแบบอย่างที่ดีและดำเนินด้วยหลักธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพผู้บริหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของ อับดุลฮาเร็ม ยูโซ๊ะ (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี ผลการวิจัย พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความยุติธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างบรรยากาศทางจริยธรรมในโรงเรียน การประพฤติตรงไปตรงมา ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การรักษาความลับผลประโยชน์และทรัพย์สินต่าง ๆ และการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และไม่บิดเบือนจากความเป็นจริง มีเหตุมีผลและการไม่เอาเปรียบ และมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีเรนศ อนุภักดิ์ และตรัยภูมิทร์ ตรีศรีศวร (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายเมืองสตูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายเมืองสตูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จำแนกตาม วุฒิการศึกษา อายุ และประสบการณ์การทำงาน บริหารที่ต่างกันภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อบุคลากรทางด้านจริยธรรมอย่างเท่าเทียมกัน ยุติธรรม เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความสุจริตและจริงใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาณัติ ปรมาธิกุล และ ณฐาพัชร์ วรพงศ์พัชร ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาตรวด ตามการประเมินของครูจำแนกตามเพศอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาชั้นพื้นฐานสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตามภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการศึกษากับตัวแปรด้านอื่น ๆ อาทิ เช่น เพศ อายุ เพื่อความน่าเชื่อถือของงานวิจัยมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579). เรียกใช้เมื่อ 25 กันยายน 2566 จาก https://www.ubu.ac.th/web/files_up/00046f2020021809481138.pdf. เมื่อวันที่ .

กุลขญา กุลธิรวงศ์ และชินรัตน์ สมสืบ. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนหวังดี อำเภอมืองสงขลา จังหวัดสงขลา. เผยแพร่ในวารสารศิลปศาสตรราชชมงคลพระนคร, 3 (1), 2566.

ธีรเนศ อนุภักดิ์ และตรัยภูมิทร์ ตรีตรีศวร. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในเครือข่ายเมืองสตูลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 6(4), 2566.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

- _____. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). รายงานสภาวะการศึกษาไทยประจำปี 2563. กระทรวงศึกษาธิการ.
- เอกภักดิ์ ฉ่ำมณี และทนงศักดิ์ คุ่มไชนะ. (2564). องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 22. วันที่ 25 มีนาคม 2564 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อับดุลฮาเร็ม ยูโซ๊ะ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี. ใน การค้นคว้าอิสระ การศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- อาณัติ ปรมาศิกุล และณฐาพัชร วรพงศ์พัชร. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. เผยแพร่ใน วารสารบริหารการศึกษาบวบัณฑิต, 23(2), 2566.